VIDYA SHREE ACADEMY
SR. SEC. SCHOOL
A Real English Medium School
An English Medium Co.Ed. School | Science & Commerce
Little Steps
Pre Primary wing of VSA
W : www.vsajaipur.com | E : vsajaipur@gmail.com M. : +91 9460356652, 8058999828
Add. : 84, Krishna Vihar, Behind Narayan Niwas, Gopalpura Bypass, Jaipur - 302015
/vsajaipur | /vsajaipur | /vidyashreeacademy | /vsa_jaipur

Class-9 Sub.-Sanskrit. Ch-2 Date-14-7-20

Do question answer in copy

1. **अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषया लिखत-**
   i. बुद्धिमती केन उपेता पितुर्गृहं प्रति चलिता?
   ii. व्याघ्रः किं विचार्य पलायितः?
   iii. लोके महतो भयात् कः मुच्यते?
   iv. जम्बुकः किं वदन् व्याघ्रस्य उपहासं करोति?
   v. बुद्धिमती शृगालं किम् उक्तवती?

   उत्तराणि-
   i. बुद्धिमती पुत्रद्वयोपेता पितुर्गहं प्रति चलिता।
   ii. काचित् इयम् व्याघ्रमारी इति मत्वा (विचार्य) पलायितः।
   iii. लोके महतो भयात् बुद्धिमान् मुच्यते।
   iv. यत् मानुषादपि विभेषि इति वदन् जम्बुकः व्याघ्रस्य उपहासं करोति।
   v. बुद्धिमती शृगालं उक्त्वती-"रे रे धूर्त! त्वया मह्यम् पुरा व्याघ्रत्रयं दत्तम्। विश्वास्य अपि अद्य एकम् आनीय कथं यासि इति अधुना वद।

---

2. **स्थूलपदमाधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत-**
   i. तत्र **राजसिंहो** नाम राजपुत्रः वसतिस्म।
   ii. बुद्धिमती **चपेटया** पुत्रौ प्रहृतवती।
   iii. **व्याघ्नं** दृष्ट्वा धूर्तः शृगालः अवदत्।
   iv. त्वं **मानुषात्** विभेषि।
   v. पुरा त्वया **मह्यं** व्याघ्रत्रयं दत्तम्।

   उत्तराणि-
   i. तत्र **किम्** नाम राजपुत्रः वसतिस्म?
   ii. बुद्धिमती **कया** पुत्र प्रहृतवती?
   iii. **कम्** दृष्ट्वा धूर्तः शृगालः अवदत्?
   iv. त्वम् **कस्मात्** विभेषि?
   v. पुरा त्वया **कस्मै** व्याघ्रत्रयं दत्तम्?

3. **अधोलिखितानि वाक्यानि घटनाक्रमानुसारेण योजयत-**

   i. व्याघ्रः व्याघ्रमारी इयमिति मत्वा पलायितः।
   ii. प्रत्युत्पन्नमतिः सा शृगालं आक्षिपन्ती उवाच।
   iii. जम्बुककृतोत्साहः व्याघ्रः पुनः काननम् आगच्छत्।
   iv. मोर्गे सा एकं व्याघ्रम् अपश्यत्।
   v. व्याघ्रं दृष्ट्वा सा पुत्रौ ताडयन्ती उवाच-अधुना एकमेव व्याघ्रं विभज्य भुज्यताम्।
   vi. बुद्धिमती पुत्रद्वयेन उपेता पितृगृहं प्रति चलिता।
   vii. 'त्वं व्याघ्रत्रयम् आनेतुं' प्रतिज्ञाय एकमेव आनीतवान्।
   viii. गलबद्धशृगालकः व्याघ्रः पुनः पलायितः।

   उत्तराणि-
   i. बुद्धिमती पुत्रद्वयेन उपेता पितृगृहं प्रति चलिता।
   ii. मोर्गे सा एकं व्याघ्रम् अपश्यत्।
   iii. व्याघ्रं दृष्ट्वा सा पुत्रौ ताडयन्ती उवाच-अधुना एकमेव व्याघ्रं विभज्य भुज्यताम्।
   iv. व्याघ्रः व्याघ्रमारी इयमिति मत्वा पलायितः।
   v. जम्बुककृतोत्साहः व्याघ्रः पुनः काननम् आगच्छत्।
   vi. प्रत्युत्पन्नमतिः सा शृगालं आक्षिपन्ती उवाच।
   vii. 'त्वं व्याघ्रत्रयम् आनेतु' प्रतिज्ञाय एकमेव आनीतवान्।

4. **सन्धिं/सन्धिविच्छेद व कुरुत-**

i. पितुर्गृहम् - ________ + ________

ii. एकैकः - ________ + ________

iii. ________ - अन्यः + अपि

iv. ________ - इति + उक्त्वा

v. ________ - यत्र + आस्ते

उत्तराणि-

i. पितुर्गृहम् - पितुः + गृहम्

ii. एकैकः - एकः + एकः

iii. अन्योऽपि - अन्यः + अपि

iv. इत्युक्त्वा - इति + उक्त्वा

v. यत्रास्ते - यत्र + आस्ते

5. **अधोलिखिताना पदानाम् अर्थः कोष्ठकात् चित्वा लिखत-**

i. ददर्श - (दर्शितवान्, दृष्टवान्)

ii. जगाद - (अकथयत्, अगच्छत्)

iii. ययौ - (याचितवान्, गतवान्)

iv. अत्तुम् - (खादितुम्, आविष्कर्तुम्)

v. मुच्यते - (मुक्तो भवति, मग्नो भवति)

vi. ईक्षते - (पश्यति, इच्छति)

उत्तराणि-

i. ददर्श - दृष्टवान्

ii. जगाद - अकथयन्

iii. ययौ - गतवान्

iv. अत्तुम् - खादितुम्

v. मुच्यते - मुक्तो भवति

vi. ईक्षते - पश्यति

6. **(अ) पाठात् चित्वा पर्यायपदं लिखत-**

i. वनम् - ________

ii. शृगालः - ________

iii. शीघ्रम् - ________

iv. पत्नी - ________

v. गच्छसि - ________